

COVID-19 pandemiyası bütün dünyada ənənəvi rəitdə tam fərqli bir situasiya yaratmış, sosial-iqtisadi prioritetləri yenidən baxılmasına zərurətə gətirib. Hər bir ölkə bu situasiyadan daha az itkilərlə çəxmaq üçün xüsusi strategiyaları müəyyən etməlidir. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) tərəfindən dəfələrlə vurulmuş və beynəlxalq aləmdə etiraf edilmiş kimi, Azərbaycan pandemiyası dövründə ən uurlu strategiya seçmiş ölkələrdən biri olmuşdur.

Pandemiyanı təcili minimuma endirmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vaxtında və çevik qərarlar qəbul edilməsi, qabaqlayıcı tədbirlərin görülməsi pandemiyanın geniş yayılmasına qarşısını almaq üçün ənənəvi və sənədi təsəvvürlərlə əvəzlənən, sənədi sistemli gücləndirilməsi, sosial cəhətdən həssas həlləri davamlı dəstək mexanizmləri tətbiq edilməsi, iqtisadi dayanıqlı və minimum edilmiş işlərlə bağlı həyatiyyətli addımlar atılmalıdır. Bütün ölkə iqtisadiyyatı vaxtında atılmalı, bu addımların böyük rəhbərlik qarşılıqlıdır. Təqdirəlayiq haldır ki, pandemiya ilə mübarizədə Azərbaycan təcürbəsi bir sıra ölkələrlə tərəfindən öyrənilmiş və tətbiq edilmişdir.

Çevik addım atan 12 ölkədən biri

Pandemiya dünyada təhsil sistemlərində təsirsiz qalmamışdır. İlk mərhələdə ölkələrin təhsil sistemi pandemiyaya adekvat reaksiya göstərmiş, bilməmi, sadəcə proseslərin arxasınca getmiş və hallarda təhsil müəssisələrinin fəaliyyətini dayandırmış və nə qədər bir müddət sürəcəyi və tezliklə fəaliyyətini davam etdirəcəyi barədə gözləntilər var idi. Lakin pandemiyanın kütləvi itkilərlə müəyyən edilmiş və həlqə uzun müddət davam edəcəyi aydın olandan sonra, təhsil sistemləri təhsilin fasiləsizliyinin minimum edilmiş işlərlə bağlı tədbirlər görməyi başlamışlar.

Pandemiya rəitində Azərbaycanda təhsilin fasiləsizliyinin minimum edilmiş işlərlə istiqamətli və mərhələli rəhatətə gətirilmiş Belçika, ilk mərhələdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 30 yanvar 2020-ci il tarixli 35s nömrəli sərəncamı ilə təsdiqlənmiş "Azərbaycan Respublikasında yeni koronavirus xəstəliyinin yayılmasına qarşısını almaq üçün fəaliyyət Planı"nın icrasına başlanılması. Təhsil Nazirliyi tərəfindən Tədbirlər Planı hazırlanmış və yata keçirilmişdir. Nazirlikdə 7/24 saat rejimində fəaliyyət göstərən Qərargah yaradılmış və hər gün hər bir təhsil müəssisəsində və ziyətli başlı məlumatlar toplanmış ümumiyyətlə Nazirlər Kabinetinin Operativ Qərargahına ötürülmüşdür.

Təhsil Nazirliyi tərəfindən yerli təhsil idarəetmə orqanlarına və təhsil müəssisələrində və ziyətli həssas yanaşmalarla tibbi-profilaktik tədbirlərin görülməsi ilə bağlı təlimatın məktub göndərildiyi, təhsil müəssisələrində tibbi-profilaktik tədbirlərlə bəla təhsilçilərin, təhsilçilərin və valideynlərin arasındakı aktiv məarifləndirmə və izahat işlərinin həyata keçirilməsi, müəssisələrin zəruri tibbi vəzimatlarla, dezinfeksiyaedici və gigiyenik vasitələrlə təchiz olunmasına nəzarətin artırılması və əldə edilən qurumların fəaliyyətində sanitariya-epidemioloji işlərin aparılmasına rəit yaradılması, kütləvi tədbirlərin məhdudlaşdırılması, barədə tapşırıqlar verildi. Valideynlər üçün tövsiyələr, təhsil müəssisələrində koronavirus (COVID-19) infeksiyasının yayılmasına qarşısını almaq üçün profilaktik tədbirlər barədə təlimat hazırlanmış və tətbiq edilmişdir. Bütün təhsil müəssisələrində sistemli şəkildə dezinfeksiya işləri aparılmalı və bəla. Həyata keçirilən tədbirlərlə təhsil müəssisələrində sanitariya-gigiyenik və ziyətli yaxşılaşdırılmasına həyatiyyətli təsir etdi, heç bir yoluxma halı baş vermədi ki, bu da ən vacib məqamlardan biri idi.

Cari il fevralın 28-də ölkədə ilk koronavirusa yoluxma halı (tranzitlə keçən cənubi vətəndaş) aşkarlandıqdan sonra növbəti gününə martın 2-də dövlət başçısının tapşırığına uyğun olaraq Nazirlər Kabinetini tərəfindən COVID-19 infeksiyasına yoluxma halının qarşısını almaq üçün ölkədə rəzisində yerləşən bütün təhsil müəssisələrində tibbi profilaktik və dezinfeksiyaedici və digər qabaqlayıcı tədbirlərin intensivləşdirilməsi məqsədilə tədrisin, təlim-tərbiyə prosesinin dayandırılmasına və bununla əlaqədar bütün tədbirlərin təxirə salınmasına barədə qərar qəbul edilmişdir. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, həmin vaxt ölkədə rəzisində bütün təhsil müəssisələrində fəaliyyətini dayandırmış barədə qərar dünyada yalnız 12 ölkə tərəfindən verilmişdir, sonradan isə bu qərar, demək olar ki, bütün ölkələrlə həyata etdi.

Qərara uyğun olaraq, martın 3-dən bütün təhsil müəssisələrində tədris, təlim-tərbiyə prosesi mərhələli şəkildə tədris ilinin sonuna qədər dayandırılmışdır. Təhsilin fasiləsizliyini və davamlılığını təmin etmək məqsədilə təhsil Nazirliyi tərəfindən təxirə salınmadan yeni təşəbbüslərin reallaşdırılmasına başlanmışdır. Qeyd etmək lazımdır ki, bu artıq pandemiya rəitində təhsilin təcili sahəsində ikinci mərhələ idi.

1 milyondan çox müəllim-əgird heyəti yeni təbbüslərdən yararlandı

İlk növbədə nəticələri gözlənilən qədər genişlənən ümumi təhsil pilləsində teledərslərin tətbiqi ilə bəzi problemlər həlledildi. Bu məqsədlə qəsd müddət ərzində yüksək peşəkarlığa malik müəllimlərdən ibarət heyət müəyyən edilmişdir, texniki çətinliklərə həll edildi və teledərslərin tətbiqi üçün bəzi problemlər həlledildi.

Dərslərin nümayişi üçün televiziyanın seçilməsi təsadüfi deyildi. Belə ki, ölkənin bütün regionlarında, xüsusilə ucqar kəndlərdə əgirdlərin fasiləsiz və sürətli internet bağlantısı ilə təmin edilməsi sahəsində çətinliklər olduğu üçün onların müəyyən hissəsinin dərslərdən yararlanma bilməməsi ehtimalı var idi. Dövlət televiziyasının bütün ölkəni əhatə etdiyi nəzərə alınaraq, dərslərin 2 televiziya kanalında (Azərbaycan Televiziyasının "Mədəniyyət" kanalı və "ARB Gün?" kanalı) yayımlanması barədə qərar qəbul edildi. Zaman göstərdi ki, bu, vaxtında verilməmiş və yeganə düzgün qərar idi. Ümumi təhsil müəssisələrinin əgirdləri üçün 11 mart 2020-ci il tarixində etibarən təbii və bazar günləri istisna olmaqla, hər gün 5-6 saat TV-dərsi yayımlanmağa başlandı, təhsilin əhatəliyi və iştirakı artırıldı. Ümumi təhsil müəssisələrində təhsil alan 1,6 milyon əgird tədris cəlb olundu. Dərslər ümumi təhsil proqramına uyğun olaraq bütün sinifləri və yaş qruplarını əhatə edir. Nümayiş etdirilən bütün teledərslər sonradan sərbəst istifadə üçün Təhsil Nazirliyinin www.video.edu.az elektron portalında və rəsmi "Facebook" sahifəsində, "Youtube" kanalında da yerləşdirilir ki, bu da əgirdlər üçün əlavə imkanlar yaradır. Teledərslərə yanaşı, hər hansı ev tapşırıqları üçün həsr olunmuş 2 saatlıq interaktiv verilişlər də təqdim edilir ki, bu da əgirdlərə əks-əlaqəyə imkan yaradır. Təqdim olunan haldə ki, Azərbaycanın teledərsi sonradan Gürcüstan, Türkiyə, Ukrayna, Böyük Britaniya və digər ölkələrə təqdim edilmişdir. Tədris ilinin sonuna qədər təqdim edilən teledərslərin ümumi sayı 12124 təkil edəcəkdir.

Bu ilin məntiqi davamı olaraq növbəti addım kimi aprelin 2-dən "Virtual məktəb" layihəsinə start verildi, ölkənin iri milli onlayn platforması əgirdlərin istifadəsinə verildi. Layihənin məqsədi yayımlanan teledərslərin interaktivliyini təmin etməkdir. Ümumilikdə məqsəddən tədris imkanlarının genişləndirilməsidir. Hər bir əgird "Virtual məktəb" portalında qeydiyyatdan keçərək öz yaşına uyğun sinif təyinin olmur. Portal vasitəsilə əgirdlər teledərslərdə tədris olunan mövzulara səsən hazırlanmış ev tapşırıqları yerinə yetirir və əlavə tədris resurslarından faydalana bilərlər. Portala hər hansı müxtəlif mövzu və fənlərə uyğun olaraq yeni tapşırıqlar əlavə olunur. Müəllimlərin portalda qeydiyyat təmin edilməsi, onların təqdim edilən portalda onlayn dərslərin keçirilməsi üçün imkanlar yaratmışdır. Sonradan portal funksionallığı genişləndirilərək qeyd olunan imkanlarla yanaşı, görüntü və audio dərslərinə keçirilməsi, teledərslərin izlənilməsi, tədris cədvəlinin tutulması, əgird və müəllim qruplarının tətbiqi, sənədlərin üzərində birgə iş, həftəlik tapşırıqların həll edilməsi, öcümüldən əgird və müəllimlərin arasındakı yazışma imkanları da təqdim edilmişdir. Bu gün onlayn platformada qeydiyyatdan keçmiş müəllim və əgirdlərin sayı 1 milyondan artıqdır. Həmin platforma üzərində artıq 1 aydan çoxdur ki, hər hansı əgirdlərin arasındakı "Virtual əlaqə" müsabiqəsi keçirilir və həftənin qalibi elan edilir ki, bu da onların motivasiyasının artırılmasına və səlamət qəbulu imkan yaradır. Bu gündə 100-dən artıq əgird bu müsabiqənin qalibi olmuşdur.

Eyni zamanda yeni bir təbbüs kimi, təhsilçilərə daha geniş təlim imkanlarının yaradılması, müəllimlərin təlimlərinə verilməsi və mentor dəstəyinin göstərilməsi məqsədlə "onlayn siniflər" in fəaliyyəti təkil edildi. Burada iştirak edənlər qabaqcıl müəllimlərin müxtəlif əgird qrupları üçün onlayn dərslərin tədrisində, digər müəllimlərin mentor dəstəyinin göstərilməsində, habelə müəllim heyətinin potensialının inkişafına yönəlmişdir. Təbbüslərin həyata keçirilməsində iştirak edir. Edilən Həmişə yerli təhsil idarəetmə orqanları ilə müəllimlərin ixtisaslarının artırılması, irəməzmunun uyğunlaşdırılması, təhsilçilərin motivasiyasının artırılması, istiqamətin dəstəklə göstərilir. Bu istiqamətdə 1000-dən çox müəllim distant təhsil mövzusunda onlayn təlimlərə cəlb olunmuşdur.

Məktəblərin tarixi nailiyyəti, təhsil layihəsinin COVID-19-la mübarizəyə töhfəsi

Bunlarla yana??, mövcud v?ziyy?t? ?laq?dar olaraq ?n?n?vi keçiril?n müxt?lif müsabiq?, yar??lar da virtual v? onlayn formatda t??kil edilir. ?h?miyy?tli hald?r ki, cari ilin aprel ay?nda virtual formatda keçiril?n Avropa Q?zlar Riyaziyyat Olimpiadas?nda az?rbaycanl? m?kt?bil?r tarixi nailiyy?t ?ld? ed?r?k 3 bürünc medal qazanm??lar.

Pandemiya il? mübariz?y? töhf? verilm?si istiqam?tind? aprel ay?n?n ?vv?lind?n IT?hsil Nazirliyinin "STEAM /Az?rbaycan" layih?si ç?rçiv?sind? COVID-19 infeksiyas?ndan qorunmaq üçün "üz-sip?ri", el?c? d? bir çox tibbi cihaz v?v? avadanl?qlar?n müxt?lif detallar?n?n s?naq istehsal?na baxlanm??d?r. Proses ç?rçiv?sind? 1500-d?n çox "üz-sip?ri" istehsal olunaraq tibb i?çil?rin? v? 1400 "üz-sip?ri" is?polis i?çil?rin? t?qdim edilmi?dir. ?stehsal prosesi insan ?m?yi olmadan, xüsusi 3D printerl?rl? h?yata keçirilir. "Üz-sip?ri"nin haz?rlanmas?nda istifad? olunan m?hsullar ekoloji t?miz v? insan h?yat? üçün t?hlük?sizdir. Bu qoruyucu sip?r insan?n üzünü tam örtm?kl? hava-damc? yolu il? yay?lan infeksiyalara qar?? müdafi? rolunu oynay?r. "STEAM/Az?rbaycan" layih?sind? Heyd?r?liyev Fondunun d?st?yi il? 2019-cu ilin sentyabr ay?ndan start verilmi?dir. Layih? haz?rda ölk?nin 42 m?kt?bind? 6 mind?n çox ?agirdi ?hat? edir. ?xtiraç?l??n, innovasiyalar?n v? yarad?c?l??n ?agirdl?r aras?nda t??viq edilm?si layih?nin ?sas m?qs?dl?rind?ndir.

Az?rbaycanda t?tbiq edil?n t?hsil platformas? UNESCO-nun r?smi siyah?s?nda

Xüsusi vur?ulmaq laz?md?r ki, pandemiya dövründ? Az?rbaycanda t?tbiq edil?n t?hsil platformas? UNESCO-nun r?smi sayt?nda t?qdim edil?n siyah?da yer alm??d?r. Bel? ki, dünyada COVID-19 pandemiyas?n?n yay?lmas? il? ?laq?dar UNESCO-nun r?smi sayt?nda (<https://en.unesco.org/covid19/educationresponse/solutions>) ?agirdl?rin öyr?yr?nm? prosesini asanla?d?rmaq m?qs?dil? distant t?hsil platformalar? elektron portallar v? ?lim t?tbiql?rinin siyah?s? t?qdim olunm?dur. Ölk?mizd? t?tbiq edil?n hesablama t?f?kkürü v? riyazi bacar?qlar?n inki?af?na xidm?t ed?d?n "Polyup" platformas? da bu siyah?ya sal?nm??d?r. 2018-ci ilin dekabr ay?ndan etibar?n Az?rbaycanda 90 m?kt?bd?n ümumilikd? 1000-d?n çox mü?llim v? 10 min ?agird "Polyup" layih?sind? qo?ulara f?al ??kild? respublika üz?üz? keçiril?n müsabiq?l?rd? i?tirak edirl?r. 2019-cu ilin fevral ay?ndan baxmayaraq Az?rbaycan üzr? 10 "Polyup" müsabiq? h?yata keçirilm?dir. Bundan ?lav?, portal vasit?sil? mü?llim v? ?agirdl?r beyn?lxalq müsabiq?l?rd? i?tirak imkanlar? da yarad?lm??d?r. Haz?rdas? IT?hsil Nazirliyi "Polyup" platformas?ndak? resurslar?d teled?rsil?r v? www.video.edu.az portal?nda yerl??n dig?r videoresurslara inteqrasiya etmi?dir.

IT?hsil Nazirliyi pandemiya dövründ? m?kt?b q?d?r t?hsilina davaml?l?? bil? bax?l? t?dbirl?rin h?yata keçirilm?sind? nail olmu?dur. Bel? ki, Nazirliyin IT?hsil ?nstitutu t?r?find?n h?yata keçiril?n "cma ?sasl? m?kt?b q?d?r t?hsilin inki?af?" layih?si ç?rçiv?sind? UNICEF-in maliyy? d?st?yi il? "Oynay?r? q?v? öyr?nirik" adl? teled?rsil?r start verilmi?dir. M?kt?b q?d?r ya? dövrün? aid u?aqlar üçün haz?rlanan teled?rsil?r "ARB Gün??" telekanal?n?n efirind? h?ft?nin iki günü yay?mlan?r. Teled?rsil?rd? u?aqlara mövzulara dair n?z?ri m?lumatlar verilm?kl? yana??, onlar?n inki?af? üçün praktiki m??l?l?r d? t?qdim olunur. Teled?rsil?rl? yana??, u?aqlar üçün onlayn d?rsil?r v? t?rbiy?çi mü?lliml?r üçün vebinarlar?n t?tkilid? davam etdirilir. Layih? ç?rçiv?sind? ölk? üzr? 33 rayon v? ??h?rin 308 icmas?n? ?hat? ed?n 321 icma ?sasl? m?kt?b q?d?r t?hsil qrupuna 6212 n?f?r 3-4 ya?l? u?aqlar c?lb edilmi?dir. Onu da qeyd etm?kl? laz?md?r ki, t?tkil edil?n teled?rsil?r onlayn d?rsil?r v? vebinarlar?n ?z IT?hsil Nazirliyi t?r?find?n h?yata keçiril?n layih?nin ?hat? etdiyi u?aqlar v? t?rbiy?çil?r üçün deyil, ölk?nin bütün m?kt?b q?d?r t?hsil mü?ssisil?ri üçün h?miyy?tlidir.

M?kt?bil?rin ev ??raitind? m?kt?bd?nk?nar f?aliyy?tinin s?m?rli t?tkili

Pandemiya dövründ? IT?hsil Nazirliyi t?r?find?n h?yata keçiril?n f?aliyy?tinin bir istiqam?tli t?hsilin fasil fasil?sizliyinin t?min edilmi?si ?dis?, dig?r ondan az ?vacib olmayan istiqam?tli m?kt?bil?rin ev ??raitind? asud? vaxtlar?n s?m?rli t?tkilid? nail olmaq onlar?n fiziki haz?rl?? v? yarad?c?l?q imkanlar?n inki?af? etdirilm?sini t?min t?min etm?kl?dir. M?hz bu istiqam?t d? m?kt?bd?nk?nar f?aliyy?tinin t?hsil sah?sind? bir s?ralu ?urlüt??bbüsl? h?yata keçirilm?kd?dir. IT?hsil Nazirliyi t?r?find?n aprelin 1-d?n m?kt?bd?nk?nar f?aliyy?tinin mü?ssisil?rinin qrup v? d?m?kl?rin c?lb edil?n m?kt?bil?r üçün d?rs c?dv?lin uy?un olaraq onlayn d?rsil?r start verilmi?dir. M??ççi-mü?llim v? d?m?k ?hb?rl?ri müxt?lif proqram t?minatlar?ndan yararlanaraq m?kt?bil?ri interaktiv t?dris prosesin? c?lb edir, onlar?n fiziki

sa?lam?qlar?n?n t?min edilm?si üçün idman?n bütün növl?ri üzr? m??q prosesi, yarad?c?l?q qabiliyy?t?nin inki?af? üçün r?qs, r?sm, bacar?ql?r? il?r? b?di, qira?t, ifa, biçm?-tikm?, erudit v? s. s. sah?l?r üzr? d?rs?l?r t??kib edir, mövzuya uy?un sual-cavab, fikir mübadil?si aparmaq imkan? yarad?r. Onlayn d?rs?l?rd? indiy?d?k 27 idman növü v? 103 d?rn?k üzr? 15 min n?f?rd?n art?q qrup v? d?rn?k üzvü, 1200-d?n çox mü?llim i?tirak etmi?dir.

Mart?n 11-d?n ba?layaraq T?hsil Nazirliyinin t??kilatç?l?? il? "M?d?niyy?t" v? "ARB Gün?" telekanallar?nda yay?mlanan "D?rs vaxt?" proqram?na uy?un olaraq fiziki t?rbiy? d?rs?l?ri, 14 aprel tarixind?n is? yarad?c?l?q f?aliyy?ti il? il? ba?l? tele d?rs?l?r keçirilir, h?r h?ft?nin ??nb? gün? "M?d?niyy?t" telekanal?nda "D?rs d?n sonra" teleproqram? yay?mlan?r.

M?kt?bd?nk?nar f?aliyy?t sah?sind? onlayn platformalarda realla?an ölk?daxili v? beyn?lxalq s?viyy?li idman yar??lar?, yarad?c?l?q müsabiq?l?ri, s?rgil?r, "d?yirmi masa"lar v? dig?r t?dbirl?r d?h?yata keçirilm?dir. Bel?ki, u?ağ?g?ncl?r inki?af m?rk?zl?ri t?r?find?n respublika s?viyy?li "Biz birlikd? güclüyük!", "Heç kim unudulmur, heç n? yaddan ç?ç?xm?r" mövzular?nda s?sm müsabiq?l?ri, "Evd? qalaq, evd? yaradaq!" yarad?c?l?q festival?, "G?l?c?k namin? birlikd?!" videoçarx müsabiq?si, "Evd? qalaq, n??m? dey?k" müsabiq?si, Ümummill? Lider Heyd?r ?liyevin anadan olmas?n?n 97-ci ildönümün? h?sr olunmu? "Ür?kl?rd? ya?ayan Ulü Önd?r" adl? virtual s?rgi v? "d?yirmi masa"lar, Bö?yük Britaniya, ?veçr?, Fransa, Türkiy?, Rusiya, Özb?kistan, Ukrayna, Gürcüstan v? Belarusdan m?kt?bli?rin i?i?tirak? il? "Qavald?" z?z?rb-çal?? al?tl?ri ifaç?l?? üzr? u?ağ?g?ncl?rin III Respublika v? Beyn?lxalq festival-müsabiq?si, AB?-?n Mill? Aeronavtika v? Kosmos Administrasiyas? (NASA) v? S?si Bohm Planetariumun birg? t??kt?kilatç?l?? il? keçiril?n "Bir günün alimi" (Scientist for a day) in?a-yaz? müsabiq?si, "Ya??l ??b?k?" ekoloji m?aarif?ndirm? proqram? ç?rçiv?sind? g?ncl?rin V Ekoloji Forumu, "Üç alov" u?ağ?g?ncl?rin beyn?lxalq folklor, klassik v? müasir yarad?c?l?q festival?, Beyn?lxalq Muzeyl?r Günün? h?sr olunmu? "M?kt?bli?r üçün muzey h?ft?si" ç?rçiv?sind? Azərbaycan Milli Xalça Muzeyi, Qazax?stan Milli Muzeyi, Q??z?stan Milli ?nc?s?n? Muzeyi, Türkiy? Troya Muzeyi, Özb?kistan Dövl?t Tarix Muzeyi v? Macar?stan Milli Muzeyinin i?tirak? il? "Türk dünyas? muzeyl?rinin h?ft?si" t??kil edilmi?dir. Eyni zamanda ?ahmat üzr? respublika birinciliyi, 17 ya?ad?k ?ahmatç?lar aras?nda Qran-Pri turniri, Ümummill? Lider Heyd?r ?liyevin anadan olmas?n?n 97-ci ildönümün? h?sr olunmu? ?ahmat üzr? "Beyn?lxalq t?hsil kuboku" v? dig?r idman t?dbirl?ri keçirilm?dir. Bu t?dbirl?r? ümumilikd? 20 mind?n çox m?kt?bli qo?ulmu?dur.

Pe?? t?hsilind? alternativ t?dris v? t?lim metodlar?na z?rur?t

PePe?? t?hsil? COVID-19 pandemiyas? pe?? t?hsilind? d? alternativ t?dris v? t?lim metodlar?n? n?z?rd?n keçirm?yi z?ruri etmi?dir. T?hsil Nazirliyi yan?nda Pe?? T?hsili üzr? Dövl?t Agentliyi (PTDA) bir s?ra pe?? v? ixtisaslar üzr? videod?rs?rin haz?rlanmas?na ba?lam??d?r. Daha çox sayda pe??ni ?hat? etm?k üçün Avropa Birliyi t?r?find?n d?d?st?kl?n?n Jayih?l?r ç?rçiv?sind? BMT?P v? G?Z bu t??bbüs? qo?ulmu?dur. Haz?rlanm?? videod?rs?l?r "T v? proqramla d?rma üzr? müt?x?ssis", "Geyim üzr? dizayner", "B?rb?r", "A?paz", "Q?nnadç?-irniyyatç?" s?sitm?-soyutma, havaland?rma sisteml?ri v? avadanl?qlar? üzr? montajç?", "Avtomobil diaqnostikas? v? t?miri müt?x?ssisi" v? "Mebel ustas?" kimi ixtisaslar? ?hat? etmi?dir. T??bbüsün ikinci m?rh?l?si olaraq G?Z-in d?st?yi v? öz?l sektor nümay?nd?l?rinin i?tirak? il? turizm istiqam?ti üzr? pe??l?r üçün ("A?paz köm?kçisi", "Hotel administratoru", "Turizm t??kilatç?s?") videod?rs?rin yay?mlanmas?na ba?lanm??d?r.

Pe?? t?hsili v? t?limi sistemind? t?hsilalanlar?n t?dris prosesind? i?tirak?n? t?min etm?k üçün mart ay?ndan etibar?n "M?d?niyy?t" telekanal?nda h?ft?d? iki d?f? olmaqla 4 videod?rsin yay?mlanmas? h?yata keçirilm?kd?dir. Bu videod?rs?l?r PTDA-n?n r?smi "Youtube" kanal?, h?mçinin video.edu.az portal? vasit?si il? d?payla??l?r. Bu t??bbüs?l?r yana??, PTDA öyr?nm?n? tic?l?rinin qiym?tl?ndirilm?si vasit?l?rinin haz?rlanmas?na v? seçilm? pe??l?r üzr? tam onlayn m?nb?l?rin (video d?rs?l?r v? m?tnl?r daxil olmaqla) t?rcüm?sind? ba?lanm??d?r.

Sosial d?st?y? ehtiyac? olan 20 mind?n çox t?l?b? art?q qeydiyyatdan keçib

/Ali t?hsil. T?hsil proqramlar?n? m?nim?snilm?sinin t?min edilm?si m?qs?dil? T?hsil Nazirliyinin tövsiy?sind?

uy?uy?un olaraq; ali v? orta ixtisas t?hsili mü?ssis?l?rind? müxt?lif onlayn platformalar üz?rind?n d?rsl?rin t??kilin? ba?lanm??d?r. H?min d?rsl?r? bugün?d?k 100 mind?n art?q t?l?b? v? professor-mü?llim hey?ti qo?ulmu?dur. Ali t?hsil mü?ssis?l?rin? T?hsil Nazirliyinin t?qdim etdiyi "MS Teams" platformas?ndan öd?ni?siz istifad? imkan? yarad?lm??d?r v? v? onlara texniki d?st?k göst?rilm?kd?dir. Bununla yana??, t?dris prosesinin m?saf?d?n t??kili zaman? ali t?hsil mü?ssis?l?rinin öz?l?rinin daxili t?drisin elektron idar?edilm?si sistemi, Stanford Universitetinin "Coursera for Campus" proqram? (UNEC, EBANM), "Blackboard Collaborate" proqram? (ADA), KOICA ?irk?tinin sistemi (AzTU), "ZOOM" v? "Moodle", "Google classroom" v? dig?r proqramlar?n imkanlar?ndan geni? istifad? olunur. "Online" d?rsl?rd? mü?yy?n s?l?s?b?l?rd?n i?tirak? ed? bilmi?y?n t?l?b?l?r? mühazir?l?rin videoyaz?s?n? izl?m?k imkanlar? da yarad?lm??d?r. S? Sadalanan proqramlar d?rsl?ri m?saf?d?n t??kil etm?kl?e yana??, h?m?d? t?l?b?l?r? üçün z?ruri olan mühazir?l?ri, sillabuslar?, t?qdimatlar?, s?rb?st?l?rin mövzular?n?, imtahan suallar?n? v? dig?r t?dris materiallar?n? h?min sistemd?? yerl??dirm?y? imkan verir.

Koronavirus pandemiyas?n?n t?sirl?rinin minimuma endirilm?sini m?qs?dil? Nazirl?k Kabinetinin "Sosial bax?mdan h?ssas? hali qrupuna aid edil?n ail?l?rin üzvü olan t?l?b?l?rin t?hsil haqq? x?rci?rinin öd?nilmi?si bar?d?" 13 aprel 2020-ci il tarixli q?rar? imzalanm??d?r. H?ssas? hali qrupuna ünvanl? dövl?t sosial yard?m? alanlar; h?r iki valideyni (t?k valideyni olduqda is? h?min ??xs) v? ya qanuni nümay?nd?l?ri a?a??dak? kateqoriyalar?n h?r hans? birin? aid olanlar: I v? II d?r?c? ?illiyi olan ??xsl?r; i?siz kimi qeydiyyatda olanlar; ya?a gör? ?m?k pensiyaç?lar?; ya?a gör? sosial müavin?t alanlar aid edilmi?dir. Q?rar ali, orta ixtisas v? pe?? t?hsili mü?ssis?l?rind? t?hsil alan 22 mind?n art?q t?l?b?ni ?hat? ed?c?k. Qeyd edil?n kateqoriyalardan olan t?l?b?l?rin t?hsil haqq? x?rcinin 50 faizi 2019-2020-ci ilin ilin yaz semestri üzr?, 50 faizi is? 2020-2021-ci t?dris ilinin pay?z semestri üzr? elektron qaydada dövl?t büdc?si hesab?na öd?nil?c?k. T?l?b?l?rin t?hsil haqq? x?rci?rinin dövl?t t?r?find?n öd?nilmi?si üçün 40 milyon manat m?bl??ind? v?sait n?z?rd? tutulmu?dur. T?hsil Nazirliyi t?r?find?n bu m?qs?dl? yarad?lm?? e-telebe.edu.az elektron portal? üz?rind?n art?q 20 mind?n çox t?l?b? qeydiyyatdan keç?r?k s?n?dl?rini t?qdim etmi?dir.

Dövl?t ba?ç?s? t?r?find?n öt?n il imzalanm?? müvafiq f?rman v? s?r?ncaqlara uy?un olaraq haz?rda ölk?mizd? h?r iki t?l?b?d?n birinin t?hsil x?rci?ri dövl?t hesab?na öd?nilir. O cüml?d?n sosial h?ssas qrupdan olan 17 min min t?l?b? dövl?t hesab?na oxuyur ki onlar?n t?hsil x?rci?ri üçün cari ild? 39.9 milyon manat v?sait n?z?rd? tutulmu?dur.

Psixoloji d?st?k üçün 1521-d?n art?q z?ng

Par Pandemiyas?n t?sirl?rinin azald?lmas? i?tiqam?tid? T?hsil Nazirliyi t?r?find?n bir s?ra sosial-psixoloji f?aliyy?tl?r d? h?yata keçirilmi?dir. Pandemiya il? ?laq?dar evd? qalan ?agird v? mü?lliml?r? ?el?c?d? v?t?nda?lara m?n?vi-psixoloji d?st?k m?qs?dil? T?hsil Nazirliyi t?r?find?n 6 aprel tarixind?n 146-3 "Qaynar x?tt" xidm?ti f?aliyy?t? ba?lam??d?r. Xidm?tin t??kili üçün t?crüb?li m?kt?b psixoloqlar? i?? c?lb edilmi?dir v? haz?rda xidm?t? müraci?t ed?n h?rh?r bir v?t?nda?a psixoloqlar t?r?find?n telefon vasit?sil? psixoloji m?sl?h?tl?r t??kil edilir; z?ruri m?n?vi d?st?k gö göst?rilir. ?ndiy?d?k daxil olan 1521-d?n art?q z?ng ?sas?n karantin dövründ? ya?l? insanlarda yoluxma riskinin artmas? il? ba?l? ya?anan t??vi?, yeniyetm? v? t?l?b?l?rin v?rdi? etdikl?ri günd?lik h?yat ??raitind?n t?crid olunmas?, t?hsil mü?ssis?l?rind? d?rsl?rin dayand?r?lmas?n?tic?sind? depressiv v?ziyy?t? evd? qalma?a m?cbur olan kiçik ya?l? m?kt?blil?rd? mü?ahid? olunan aqressiv davran?mlar v? abituriyentl?rin q?bul imtahanlar? il? ba?l? ya?ad?? h?y?canlaa ?laq?li olmu?dur. Müraci?t ed?n bütün ??xsl?r? pe??kar psixoloji d?st?k göst?rilm?, tövsiy?l?r verilmi?dir.

Bu Bu i?tiqam?td? daha bir t??bbüs "Böyük?rimizi qoruyaql" sosial aksiyas? olmu?dur. 24 mart tarixind?n ?c?qtisadiyyat, m?k v? ?halinin Sosial Müdafi?si, T?hsil nazirlikl?ri v? "Az?rma?" ASC-nin birg? t??bbüsü il? ya?? 65-d?n yuxar?t?nha v?t?nda?lar üçün "Böyük?rimizi qoruyaql" adl? sosial aksiyaya ba?lanm??d?r. Aksiya xüsusi karantin dövründ? ya?? 65-d?n yuxar? olan t?nha v?t?nda?lara evd? sosial xidm?tl?rin daha operativ v?s?m?r?li t??kilin? d?st?k verilmi?si m?qs?dini da??y?r. Aksiya ç?rçiv?sind? T?hsil Nazirliyinin "Bir" T?l?b?-Könüllü proqram?n?n könüllül?ri t?r?find?n ya?l? insanlara z?ruri d?st?k göst?rilm?dir v? haz?rda da aksiya davam etm?kd?dir.

Mü?llimlik alternativini olmayan bir pe??dir

Müəllim peşəsinə yeni baxış. Pandemiya müəllim peşəsinin nə qədər həmiyyəti oldu?unu bir daha təsdiq etdi. Belə fikirləri səsləndirən kimi müasir inkişaf dövründə müəllim təhtiyac azalması təhsilçilərin sərbəst öyrənmə imkanlarından yararlanma bilirlər. Lakin belə hadisələr bir daha sübut edir ki, müəllimlik alternativli olmayan bir peşədir. Cəmiyyətdə bir daha təmin oldu ki, Azərbaycan müəllimləri hər zaman öz özlərini dəstəkləyən missiyanı yerinə yetirməyə, əgər əgirdirlər ki, mükəmməl bilik, savad verməklə ayanaqsa onları milli-mənəvi dəyərlər, Azərbaycan quruluşunda tərtibləsinə, layiqli vətənda kimi formalaşdırma bütünlüyə yətinlər. Sərf etməliyə. Pandemiya dövründə fədalı qəstlərə nə peşə sahibləri insanlar nə səlamətliyinə təmin edən hər kəmiyə yətinlər. Xəstə qayğıları nə kənar qoyaraq təhsilin fasiləsizliyini təmin edən müəllimlər oldu. Müəllimlərin müasir elektron sistemlərdən, platformalardan istifadə edərək onlayn dərsləri təkil etdilər, proqram materialları nə mənimsənilməsinə sən göstərdilər, əgirdirlər il təhsilçilərdə oldular və tədris ilinin uurla bəa çatdırılmasında təmin yaratdılar.

Pandemiyadan çıxarılma dərsləri verilən qərarlar

Təhsil Nazirliyi tərtibləndirən hətə keçirilən fəaliyyətlərin üçüncü mərhələsi tədris ilinin yekunlaşdırılmasında bəbələ ədədlərin müəyyənləndirilməsi oldu. Bununla əlaqədar Dövlət İmtahan Mərkəzi, Təhsil Nazirliyi yanında qətimə qətiməniyə, smütə xəssislər və çoxsaylı müzakirələr təkil edildi. Ümumi təhsil müəssisələrində yekun qiymətləndirmənin və monitorinqlərin aparılmasında, birinci sinif qəbulun təkil, təhsilçilərin bir sinifdəni digərinə keçkilərilməsi, buraxılma imtahanları nə təkil, ali təhsil müəssisələrində və təhsilin digər pillələrində yay imtahan sessiyaları nə təkil, müəllimlərin i qəbul imtahanları nə keçkilərilməsi vaxtı, format və qaydaları bəa qərarlar qəbul edildi.

Uaqarların ümumi təhsil müəssisələrində birinci siniflərin qəbulu bəa xüsusi qətinlik yaranmadı. Belə ki, pandemiya vətə bəalanma elektron qəbul prosesi davam etdirildi. Təhsil Nazirliyi tərtibləndirən hətə bir neçə il bundan vətə yaradılma elektron qəbul sistemi bütünləni hətə etdi və bu proses uurla hətə keçkilərdi. Artıq 135 mindən çox əgirdin qəbul prosesi yekunlaşdırıldı. Eyni zamanda məktəblə hətə qrupları na qəbulun da ölkə üzrə elektron sistemlə hətə keçkilərilməsi bəa tədbirlə hətə keçkilərilməkdədir. May ayından bəa layaraq tədris digər edillərdə təkil olunma siniflərin qəbul üçün fəahi niyyət bacarməni yoxlanılması məsəhibləri onlayn təkil edilə Qeyd etməklə vaxtı elektron qəbul bəa təhsil Nazirliyi tərtibləndirən atılma bu qəbaqlayca ədədlərin son dərəcə zəruri oldu u bir daha təsdiqləndi.

Dəmlə aparılma müzakirələr nəticəsində buraxılma imtahanları nə məzmununa yenidən baxılmasında tədris prosesinin dayandırılma dövrə təsadüf edən mövzuların imtahan proqramları na daxil edilməsi bərdə qərar qəbul edildi. Buraxılma imtahanları nə pandemiya təkil bəa niyyətə əl nmaqla keçkilərilməsi nəzərdə tutuldu.

"Ümumi təhsil pilləsində təhsilçilərin attestasiyasını (məktəbdaxili qiymətləndirməni) aparılmasında məmüvəqqəti Qaydası" Təhsil Nazirliyinin Kollegiyası tərtibləndirən təsdiqləndi və nəzərdə tutuldu ki, əgirdirlərin birinci yarımillik üçün nəticələri tədris ilinin üzrə illik nəticələri kimi qəbul edilsin. Hətə hansı fənn üzrə qeyri-müvəqqəti qiymətlərin əalan və ya nəticələrini yaxşılaşdırmaqla istəyən əgirdirlə üçün isə 30 gün müddətində təhsil müəssisəsinə müraciət etməklə imkan yaradıldı.

Nazirlər Kabinetinin "Koronavirus (COVID-19) pandemiyasını ölkənin təhsil müəssisələrində təhsil prosesində məmüvəqqəti sirlərin arada qaldırılmasında bəa bəzi tədbirlə bərdə" 18 may 2020-ci il tarixli 179 nömrəli qərarına əsasən, ali və orta ixtisas təhsil müəssisələrində cari attestasiyalardan (fənlə üzrə attestasiyalardan) müvəqqəti qiymətlə keçkilərilmə təkil bəa təhsil müddətində təkil etdikləri nəticələri (Ümumi Orta Müvəqqəti Göstəricisi - ÜOMG) uyğun olaraq yekun attestasiyadan keçkilərilmə hesab olundular. Təkil olunma attestasiyalarda (yekun attestasiya və ya aralq qiymətləndirmə) itirak edilməyən və ya itirak edilməyən qeyri-müvəqqəti qiymətlərmə təkil bəa üçün (avqust - sentyabr aylarında) isə növbəti sestr bəa layana qədər imtahan sessiyasını təkil olunma bərdə qərar qəbul edildi. Peşə təhsil il bəa da analogi qərarlar qəbul edildi.

Ümumi təhsil müəssisələrində mərkəzləndirilmə müsabiqələri səsəndə müddətli müqaviləli və i qəbul olunma müəllimlərin daimi əsasları i qəbul edilməsi üçün elektron müsabiqə və onlayn məsəhibləri təkil edilməni həmin

müsa mü sahib?l?rd?-1200-d?kl?mü?llim?li?tirak? etmi?dir? Haz?rda?llim?rin?yerd?yi?m?si üzr?n?td?bir?n?h?yata keçirilm?kd?dir.

Pandemiya insanlarn bütünlükdə həyat tərzi, davranışlarına və fəaliyyətinə güclü təsir etmişdir. Bu sənəddə pandemiya və postpandemiya dövründə sistemləri nəzərdə tutulmuş və vacib olan bir sıra çağırışlarla üz-üzə qoyulmuşdur. Təhsil sistemində daha çevik və optimal məzmun və tədris strategiyaların tətbiqi, innovasiyaların tətbiqi edilmişdir. Bütün təhsil pillələrində, xüsusilə ali təhsildə distans təhsil təcrübəsinin daha geniş tətbiqi edilmişdir. Texnoloji təchizat və keyfiyyətli internet bağlantısının tətbiqi edilmişdir. Sənətinin həll edilmişdir, yeni təhsil forması ilə bəzi qanunvericilik bazasının tətbiqi edilmişdir. İstiqamətli tədris biridir.

Pandemiyanın əsas dərslərindən biri də ondan ibarət oldu ki, həm təhsil verənlər, həm də təhsil alanlar məqəmməli rəqəmsal bacarıqlara malik olmalıdırlar. Belə bacarıqların olmaması yüksək texnologiyalardan və müasir tətbiqlərdən istifadə imkanlarını məhdudlaşdırır, təhsil və fəaliyyətə ciddi maneələr yaradır. Bu baxımdan əsas fəaliyyət istiqamətindən biri də rəqəmsal bacarıqların formalaşdırılmasıdır. Xidmətə keçidəndən tətbiqlərin həyata dairəsinin genişləndirilməsi olmalıdır.

["Azərbaycan" qəzeti](#)